

ASSISI – du fredens by¹

Assisi set fra dalen med Sacro Convento og Basilica di San Francesco i forgrunden

Af Bente Wolf

***”Velsignet være du af Gud, min by! For
takket være dig skal mange sjæle blive frelst,
i dig skal bo mange tjenere for den højeste,
og ved dig skal mange blive kaldet til
Himmeriget. Fred være med dig!”***

Ovennævnte er Den hellige Frans’ berømte sidste hilsen til og velsignelse af Assisi, da han døende blev båret ned til dødslejet i den lille simple stenhytte ved den lille Mariakirke, Porziuncola, i dalen nedenfor Assisi. Efter at jeg i perioden fra efteråret 1999 til efteråret 2001 har opholdt mig i Assisi 7 gange, i alt 75 dage, forstår jeg hans hilsen til og vision for Assisis fremtid. Jeg er gradvist kommet dybere ind i en forståelse af, hvad denne utroligt smukke by midt i det grønne og bjergrige Italien repræsenterer, både set i forhold til den verdensomspændende Katolske Kirke og øvrige kristne kirker, i forhold til alle andre religioner i verden samt i forhold til det indre arbejde, som jeg og mange andre har dedikeret os til i vor tid, hvor vi som menneskehed synes at være mere modne til en begyndende sammensmeltning med Gudsriget.

Assisi er den lysende, hvid-rosa middelalderby med velbevarede rødder og bygningsværker tilbage til antikken, som ligger klinet op ad det grønne bjerg Monte Subasio i den italienske region, Umbrien, der - som jeg oplever det - udgør Italiens hjertecenter. I dag tiltrækker Assisi hvert år omkring 5 millioner mennesker fra alle dele af verden, og de kommer *fra alle religiøse trossamfund og talrige nyere spirituelle bevægelser*. For en meget stor dels vedkommende oplever disse besøgende i Assisi sig som pilgrimme i et forsøg på at gå i Den hellige Frans’ fodspor.

¹ Bearbejdet artikel fra Nordens Stjerne nr. 1, januar 2002

Assisi blev for alvor kendt fra det 13. århundrede som stedet, hvortil Gudsriget sendte Frans og hans feminine ”modpol” og indre støtte Klara i et forsøg på en nyorientering af den kristne kirke, der på den tid var præget af stærke begærmekanismer i form af magtmisbrug, ydre rigdom, udbytning af menighederne, krige, konflikter, etc. Her blev Frans og Klara født, her boede de og havde deres virke, der for begges vedkommende resulterede i, at de blev helgenkårede inden for Den Katolske Kirke 2 år efter deres død i henholdsvis 1226 og 1253. Til forskel fra de fleste andre Katolske helgener er Frans også elsket og kendt af tilhængere af alle andre religioner som repræsentant for nogle værdier og et gudsforhold, som alle på trods af kulturelle, sociale og religiøse skel kan forholde sig til, have som ideal, elske og værdsætte. Klara er lige så elsket inden for Den Katolske Kirke, men nok først i slutningen af det 20. århundrede er kendskabet til hende for alvor begyndt at sprede sig i takt med, at det feminine aspekt og de feminine værdier langsomt er begyndt at vende tilbage i vor vestlige kultur.

Frans og Klara blev stiftere af den bevægelse, der i dag med et samlet udtryk kaldes ”Den Franciskanske Familie”. Familien består af en egentlig ordensbevægelse (klosterbevægelse) samt en lægmandsorden, d.v.s. en samling af mennesker, der ikke lever i kloster og ikke afgiver de 3 principale klosterløfter om fattigdom, cølibat og lydighed, men som søger at leve efter og arbejde for de Franciskanske idealer. Klosterbevægelsen er organiseret i 3 hovedordener, nemlig den Franciskanske 1., 2. og 3. orden. 1. ordenen består af de tre ordener, der har deres oprindelse i den orden, som Frans stiftede, nemlig Mindrebrødrene (OFM), Konventualerne eller Gråbrødrene, som de kaldes i mange dele af verden (OFM Conv.) og Kapucinerne (OFM Cap.). 2. ordenen består af Klarisserne, dvs. de nonner, der lever efter den regel, som Frans skrev, og som Klara fik pavelig godkendelse til lige før sin død. Den regulære 3. orden består af alle de klosterordener, primært nonneordener, der i århundrederne efter Frans’ og Klaras virke blev grundlagt af ordensstiftere, der forbandt sig med de grundlæggende værdier, som Frans og Klara stod for. 3. ordenen har også en lægmandsgren, den såkaldte sekulære 3. orden. Antallet af munke og nonner (brødre og søstre som Franciskanerne kalder sig) udgør på verdensplan følgende: 1. orden godt 35.000 brødre, 2. orden godt 20.000 søstre og den regulære 3. orden godt 200.000 brødre og søstre. Sammenlagt er den i dag den ubestridt største ordensbevægelse på Jorden, og når hertil tillægges over 800.000 lægbrødre og lægsøstre, må Den Franciskanske Familie siges at være en ganske omfattende bevægelse.

Allerede i det 13. århundrede bredte Den Franciskanske Familie sig ud til mange egne på Jorden, f.eks. var der allerede i 1263 ikke mindre end 22 klostre for Franciskanske brødre og 6 for Klarisser i Det Hellige Land, og bevægelsen er i dag repræsenteret på alle kontinenter. I forbindelse med reformationen blev Franciskanerne fordrevet fra de protestantiske områder i Europa, men de havde allerede nået at sætte så stort et præg ikke blot på gade- og stednavne (f.eks. Gråbrødretorv), men også på folkebevidstheden, at de er vendt tilbage især i det 19. og 20. århundrede. Den Franciskanske Lægorden har f.eks. mere end 50 medlemmer i Danmark. Konventualerne (OFM Conv.) i den Franciskanske 1. orden har nu 2 kommuniteter i Danmark (i Roskilde og Maribo), og 1. ordenen har i alt 6 klostre i Skandinavien. Der findes også i Danmark et økumenisk (fælleskirkeligt) fællesskab, kaldet Assisi-Kredsen, der i de sidste 25 år har virket for at udbrede kendskabet til Frans af Assisi bl.a. gennem et tidsskrift og artikler, medlemsarrangementer og ca. 2 årlige rejser til Assisi. Assisi-Kredsen har ca. 350 medlemmer.

Franciskanermunke og -præster i procession til Alle Sjæles messe i Basilica di San Francesco, november 2005

Den Franciskanske Families arbejde i dag

Hvad er det mon, der gør, at den Franciskanske bevægelse fortsat har så relativ stor gennemslags- og tiltrækningskraft i en tid, der er præget af, at de kristne kirker er i dyb krise, at klosterbevægelserne sygner hen, og at mange af de åndeligt søgende mennesker i Vesten, der har nået en vis mæthed af vort materialistisk orienterede samfund, i stedet søger de åndelige behov dækket inden for de bevægelser, der samlet kan kaldet New-Age bølgen? Selvom Franciskanerordenen har gennemgået nogle moderniseringer i de forløbne århundreder, hviler den (og Den Katolske Kirkes øvrige ordensbevægelser) stadigvæk på de i vor tid meget radikale og – vil mange mene – utidssvarende personlige løfter om cølibat, lydighed og fattigdom. Til forskel fra andre ordener tolker Franciskanerordenen herudover fortsat i dag Frans' smukke og radikale fattigdomsideal på den måde, at ordenen kun ønsker at eje det mest nødvendige til fællesskabets liv og beståen. Hvis eksempelvis ordenen eller en broder/søster modtager en større donation eller arv, vurderer ordenen, om den har brug for den, og hvis ikke skænkes gaven videre til formål uden for selve fællesskabet. Det er tydeligt, at Franciskanerordenen har bevaret et yderst balanceret forhold til vore dages materialisme og overforbrug, og det synes ikke som om bevægelsen er havnet i det dilemma, som kunne opstå, og som er opstået i andre dele af Den Katolske Kirke i og med, at kirken og nogle ordensbevægelser driver indbringende erhvervs- og investeringsvirksomheder. Opretholdelsen af det materielt set meget enkle Franciskanske liv sker hovedsageligt ved arbejde for andre suppleret med donationer.

Hvad der materielt set kunne mangle af "ydre" goder, er til gengæld rigt repræsenteret i Franciskanerordenen på det indre plan. Gennem mine ophold i Assisi og mit begyndende kendskab til Franciskanerne i Danmark via Gråbrødrene i Roskilde er jeg kommet frem til den forståelse, at hovedårsagen til, at den Franciskanske bevægelse fortsat er i stand til at tiltrække unge mennesker fra vor tid, der således siger ja til det radikale og enkle liv i en Franciskansk orden, må være, at bevægelsen har evnet at bevare *en levende kontakt til det, som Frans og Klara stod for. Dette gør sig gældende både i forhold til Gud som en indre, levende gudsforbindelse i hjertet, og i forhold til de universelle, etiske værdier som et menneske med en levende gudsforbindelse helt naturligt arbejder for:* Mægling for fred, forsoning af fjender, opbyggelse af tolerance og gensidig forståelse, arbejde for retfærdighed og menneskerettigheder, genopbygning og bevarelse af Jordens økosystemer samt hjælp til lindring af de fattiges, syges og udstødtes lidelser (f.eks. på grund af racisme og krig).

*San Damiano, hvor korset talte til Frans,
og hvor Klara levede i klausur med sine søstre til sin død*

Den levende gudsforbindelse

Jeg har her i efteråret 2001 deltaget i over 150 messer og kirkelige handlinger i Assisi, især i den lille klosterkirke San Damiano, hvor Frans fik sit kald ved at høre den korsfæstede Kristus tale til sig om genopbygning af den kirke, der lå i ruiner (den kristne kirke). Det var her Frans i første omgang tolkede kaldet helt konkret og egenhændigt genopbyggede klosterkirken, det var her han ved sit livs slutning skrev den berømte "Solsangen", og det var her, den tidligere så rige og privilegerede Klara boede fattigt og afsondret fra verden med sine søstre i en evig bøn for menneskeheden og i en dyb gudsovergivelse. Efter Klaras død blev søstrene flyttet inden for bymurene til det i den turbulente og voldelige middelalder mere sikre Assisi. Siden er San Damiano holdt levende i alle århundrederne af Mindrebrødrene (OFM), og også her blomstrer Den Katolske Kirkes levende og rige liturgiske handlinger *på grund af præsternes og munkenes helt åbenbare levende indre gudsforbindelse.*

At deltage i messer og andre kirkehandling i Assisi og i øvrigt at koble mig ind i den Franciskanske bevægelse har hjulpet og hjælper mig fortsat på flere måder. Dels fremmer det for mig en dybere gudsovergivelse, og dels hjælper den egoløshed, indre glæde og taknemmelighed, som er så kendetegnende for medlemmerne af ordensbevægelsen, mig ikke bare til en større ydmyghed, men også til en større følelse af taknemmelighed og glæde over "Guds skaberværk. Ved siden af det indre meditative arbejde, som jeg har dedikeret mig til i Assisi, er det dybt meningsfyldt for mig at deltage i messerne og de øvrige kirkelige handlinger med en indre støtte om nedfældning af de vibrationer fra Gudsriget, som flere af præsterne lever i. Der findes således i Assisi talrige muligheder for at medvirke til at intensivere "The Spirit of Assisi" og dermed til Kristi Genkomst i menneskeheden hjertelag.

Ved siden af Franciskanernes indre arbejde i Assisi, udfører de et levende og omfattende ydre arbejde - naturligvis båret af den indre gudsforbundethed - for de værdier, som er beskrevet ovenfor. I Assisi udspringer mangfoldige initiativer for højnelsen af den kollektive bevidsthed og de fællesmenneskelige livsvilkår. Blandt andet afholdes der talrige internationale kongresser, møder, arrangementer og koncerter, hvis formål alle er en hjælp til at "bære" Jordens riger ind i Den Nye Tid. Pater Max Mizzis mangeårige pionerarbejde for dialog mellem religionerne er naturligvis at tælle blandt disse opløftende eksempler på Franciskanernes arbejde i Assisi. Denne mission er beskrevet i artiklen "Dialog mellem religionerne", som også findes her på hjemmesiden.

Et levende center for Kristi virke på Jorden

Det er bredt kendt i Italien, at "den Franciskanske ånd" er noget ganske særligt, og italienerne er generelt meget stolte af og glade for deres hellige by Assisi. En bemærkning som: "Nå ja, men de er jo også Franciskanere i Umbrien", har jeg hørt udtalt flere gange, når en italiener har forklaret mig forskellen på mentaliteten i Umbrien sammenlignet med øvrige områder af Italien. Det er således lykkedes den Franciskanske ånd i høj grad at gennemtrænge den kollektive bevidsthed, og jeg har haft talrige glædesfyldte oplevelser af denne broder-/søsterskabsforståelse, åbenhed, hjertevarme, glæde og tolerance. Det er for mig utvivlsomt, at i Assisi – som Frans forudsagde det – lever det guddommelige samarbejde og de vibrationer, der vil føre til, at Assisi som et levende center for Kristi virke på Jorden kommer til at spille en stadig større rolle i forbindelse med Jordens overgang til Den Nye Tid.

Bente Wolf
Maj 2006

Kilder og litteraturhenvisninger:

Johannes Jørgensen: *Den hellige Frans af Assisi*. Sankt Ansgars Forlag 1998.

Johannes Jørgensen: *Pilgrimsbogen*. Katolsk Forlag 1980.

Ager Lorentsen: *Frans af Assisi og Den virkelige Frans af Assisi*. Nordens Stjerne nr. 8 og 9, 2000.

Tove Ahlmark: *Frans af Assisis drømme og visioner*. Sankt Ansgars Forlag 2000.

Murray Bodo: *Frans af Assisi – drømmen og rejsen*. Niels Steensens Forlag 1995.

Frans af Assisis skrifter, ved Marianne Powell m.fl.. Forlaget ANIS 1999.

Søster Chiara Augusta Lainati O.S.C.: *Saint Clare of Assisi*. Edizioni Porziuncola 1994.

Vorreux and Pembleton: *A Short History of the Franciscan Family*. Franciscan Herald Press 1989.

Assisi-Kredsen: Artikler samt medlemsbladet Nyt fra Assisi-Kredsen.

Tak til Bob Showers, OFM Conv., Gråbrødrenes Kommunitet i Roskilde for inspirerende samtale og artikelserie i Katolsk Orientering 1994.

*Basilica di San Francesco og Sacro Convento i Assisi
Rammen om utallige interreligiøse fejring, møder og kongresser*

Denne artikel "Assisi - Fredens By" er publiceret i maj 2006 på **ASSISI MISSIONs** hjemmeside www.assisimission.net

ASSISI MISSION • v/Bente Wolf • Via Fortini 7 • I-06081 Assisi (PG)
Tel. (0039) 075 8155 278 • [E-mail: bente@assisimission.net](mailto:bente@assisimission.net) • www.assisimission.net